

Dixit Dominus

RV 595

Antonio Vivaldi

Obsah

1. Antonio Vivaldi

- Životopis
- Michael Talbot
- Katalogy Vivaldiho děl

2. Dixit Dominus

- Text
- Dixit Dominus RV 595
  - Části
  - Tecum principium

3. Zdroje

Antonio Vivaldi

4. března 1678 Benátky – 28. července 1741 Vídeň

- *Oficiálně pokřtěn 6. března*
- *Barokní kněz, skladatel a houslista*
- *Talent a základy pro hru na housle získal nejspíše od svého otce – Giovanna Battisty – který působil mimo jiné i v bazilice sv. Marka v Benátkách*
- *Je možné, že Antonia vyučoval i tehdejší maestro di capella v bazilice sv. Marka – Giovanni Legrenzi*

Životopis – pokračování

- 1693 – 1703 – studium teologie a vysvěcení na kněze
- od 9/1703 s přestávkami působil v sirotčinci Pio Ospedale della Pietà v Benátkách, pro který napsal řadu skládek – například RV 644 Juditha triumphans
- od 4/1718 – 1720 maestro di cappella da camera na dvoře mantovského vévody Filipa Hesenského
- Po krátkém návratu do Benátek působil i v Římě a nadále komponoval pro sirotčinec
- 1726 – 1728 skladatel a impresáριο v San Angelo a rovněž působil jako maestro di capella in Italia pro hraběte Václava z Morzinu
- 1729 – 1731 cestoval s otcem po Evropě
- od 1740 Před koncem života usiloval o post dvorního skladatele císaře Karla VI

Michael Talbot

- *britský muzikolog a skladatel – zaměřuje se na italskou barokní hudbu a systematicky zpracovává skladatele Antonia Vivaldiho a Tommase Albinoniho.*
- *Díky jeho bádání vznikla řada různých knih a publikací, například:*
  - Antonio Vivaldi: a Guide to Research (New York, 1988)*
  - Venetian Music in the Age of Antonio Vivaldi (Aldershot, 1999)*
  - Wenzel von Morzin as a Patron of Antonio Vivaldi', Johann Friedrich Fasch und der italienische Stil, ed. K. Musketa (Dessau, 2003)*
  - „One Composer, One Psalm, One Key, Three Settings: Vivaldi and the “Dixit Dominus””, SV, vol.6 (2006)*
  - The Vivaldi Compendium (Woodbridge, 2011)*

Katalogy Vivaldiho děl

Katalogů Vivaldiho děl existuje několik – chronologicky:

- 1944/5, Řím – Mario Rinaldi – *Catalogo Numerico tematico delle composizioni di Antonio Vivaldi*
- 1948, Paříž – Marc Pincherle – *Antonio Vivaldi et la musique instrumentale*
- 1968, Miláno – Antonio Fanna – *Catalogo Numerico Tematico*
- 1974 – 1. vydání katalogu dánského muzikologa Petera Ryoma: *Ryom-Verzeichnis*, který řadí skladby podle čísla (= položka v seznamu) a označení RV. Opusové značení mají skladby, které byly vydány tiskem za Vivaldiho života. Od roku 2001 pokračuje v práci na tomto katalogu Federico Maria Sardelli

Katalog není řazen chronologicky, ale tematicky:

1. *Instrumentální skladby*
2. *Vokální skladby – duchovní*
3. *Vokální skladby – světské*
4. *Dodatky*

Dixit Dominus

Vivaldi napsal během svého života celkem tři (prozatím objevené) skladby s názvem Dixit Dominus, kromě RV 595 to tedy jsou:

- RV 594 pro 5 sólistů, dvojitý sbor a orchestr*
- RV 807 pro 5 sólistů sbor a orchestr – připisováno do r. 2005 Baldassararu Galuppimu*

Del Sig. D. Antonio Vivaldi

Text

Text Dixit Dominus je citací žalmu 110 z knihy žalmů a čte/zpívá se o nešporách v neděli či svátky, což dává skladbám slavnostnější charakter

- Rovněž je velmi oblíbený a často citovaný (také díky své pluralitě Božství a označení Ježíše jako krále, kněze a Mesiáše)*
- V hudbě je rovněž tento text nesmírně oblíben, což dokazují skladby mnoha skladatelů (C. Monteverdi, G. F. Händel, W. A. Mozart a další...)*

- *Dixit Dominus Domino meo:
Sede a dextris meis, donec ponam inimicos tuos scabellum
pedum tuorum.*
- *Virgam virtutis tuae emittet Dominus ex Sion:
dominare in medio inimicorum tuorum.*
- *Tecum principium in die virtutis tuae splendoribus
sanctorum.
Ex utero ante luciferum genui te.*
- *Juravit Dominus et non paenitebit eum: Tu es sacerdos in
aeternum secundum ordinem Melchisedech.*
- *Dominus a dextris tuis,
confregit in die irae suae reges*
- *Judicabit in nationibus,
Implebit ruinas, conquassabit capita in terra multorum.*
- *De torrente in via bibet,
propterea exaltabit caput.*
- *Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto,
Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in saecula
saeculorum. Amen.*

- *Hospodin řekl mému Pánu:
„Sed' po mé pravici, než ti tvé nepřátele k nohám
položím.“*
- *Mocné žezlo tvé Hospodin ze Sionu napřáhne: „Vládni
uprostřed svých nepřátel!“*
- *Tvůj lid se dobrovolně nabídne, až se tvá síla ukáže ve
svaté nádheře. Jak rosa z lůna svítání sejdou se k tobě
tvoji mladíci.*
- *Hospodin přísahal a nebude litovat: „Jsi knězem navěky
podle řádu Melchisedechova.“*
- *Pán bude po tvé pravici; až přijde jeho hněv, králové
budou sraženi!*
- *Až bude soudit národy, všude nakupí mrtvolý – srazí i
hlavy velmocí!*
- *Cestou z potoka pít bude,
proto vztyčí hlavu.*
- *Sláva Otci i Synu, i Duchu svatému.
Jako byla na počátku i nyní i vždycky
a na věky věků. Amen.*

Dixit Dominus RV 595 - "di Praga"

- *Manuskript je uložen v hudební sbírce Rytířského řádu křižovníků s červenou hvězdou v Praze*
- *Rukopis je datován rokem 1738, zkomponován byl pravděpodobně před rokem 1717 pro Ospedale della pietà, do Prahy se možná vrátil díky Balthasaru Knappovi*
  - *Balthasar Knapp – hudebník pocházející z českých zemí → působil osm let v Itálii jako sekretář Štěpána Kinského a na cestě z Benátek do Prahy přivezl významnou skupinu Vivaldiho skladeb*
- *poznámka v partu druhých houslí odkazuje k jezuitskému semináři sv. Františka Xaviera na Novém městě v Praze*

Přepis titulního listu:

*Dixit D[omi]nus | à | Cantis 2bus Alto. | Tenore, Basso. | Violinis 2bus | Viola. | Violončellis
2bus Concert: | Tromba Sofa. | Obois 2bus obligat: | con | Organo | Sig: Wivaldi | - Ex part:
Antonyi | Adalberti Ržiha | 1738*

- *kopista: W. Ssaffozovicz*

- *komponováno v D dur o 11 částech (osm žalmových veršů a tři doxologie) – užívá převzatých
témat z Vivaldiho dalších kompozicí, a také z madrigalu Inganni dell'umanità Antonia*

Lottiho

Tónina	Marc-Antoine Charpentier (1643–1704)	Johann Mattheson (1681–1764)	Jean-Philippe Rameau (1683–1764)	Christian Schubart (1739 – 1791)
D dur	Radostná a velmi bojovná.	Má ve své podstatě něco ostrého: neústupná, zarputilá, hlučná, rozmarná, bojovná. Trubky a bubny.		Tónina vítězství, Aleluja, křiku války a radosti z vítězství. Proto jsou v této tónině skládány přitažlivé symfonie, pochody, písně k svátkům a nebesa opěvující sbory.

Části:

1. *Dixit Dominus, Allegro, D dur, SSATB a orchestr*
2. *Donec ponam inimicos tuos, Andante, h moll, SATB a smyčce s b. c.*
3. *Virgam virtutis tuae, Allegro, D dur, sólo soprán a smyčce s b. c.*
4. *Tecum principium, Allegro, a moll, duet SS a smyčce s b. c.*
5. *Juravit Dominus, Largo adagio, e moll, SATB a smyčce s b. c.*
6. *Dominus a dextris tuis, Allegro, h moll, sólový soprán a smyčce s b. c.*
7. *Judicabit in nationibus, Largo, D dur, SATB, sólový alt a orchestr*
8. *De torrente, Largo, e moll, sólový alt a smyčce*
9. *Gloria Patri, Andante, D dur, sólo ATB a b. c.*
10. *Sicut erat in principio, Allegro, D dur, SSATB a orchestr*
11. *Et in saecula saeculorum, Allegro, D dur, SSATB a smyčce s hoboji a b. c.*

Tecum principium

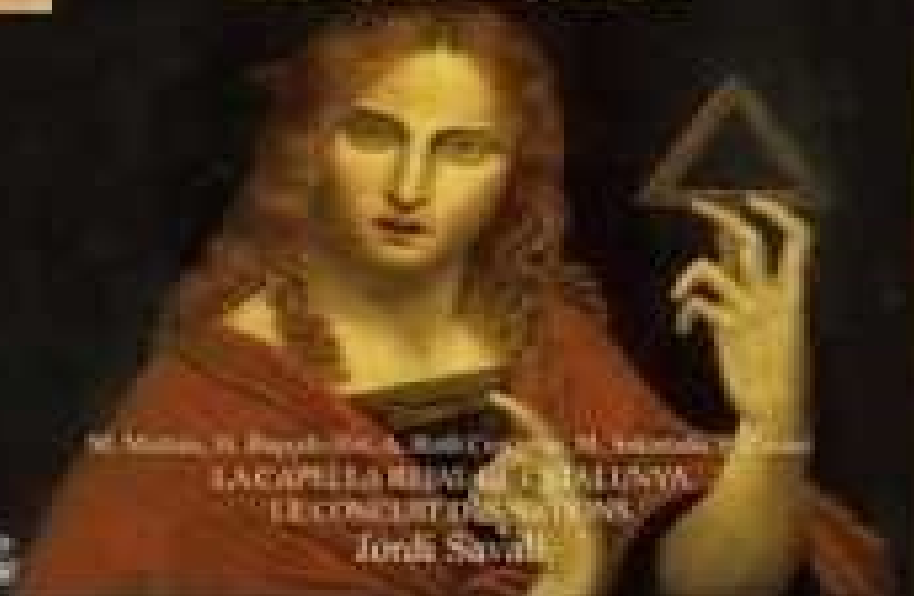
Notový materiál:

http://www1.cpdf.org/wiki/images/a/aa/Vivaldi-Dixit_Dominus-RV_595-4.Score.pdf

- *4. část – tvůj lid se dobrovolně nabídne...*
- *a moll, takt 3/8 – taneční charakter*
- *Dvě obligátní violoncella tvoří dialog se sólovými soprány – úvodní motiv violoncell přebírají v nástupu soprány*

DIXIT DOMINUS
VIVALDI, MOZART, HANDEL

LA CAPILLA REIAL DE CALUSYA
LE CONCERT DES VIOLENS
Jordi Savall

Dixit Dominus, RV 595: IV. Duet
"Tecum principium"

Jordi Savall
Marta Mathéu
Hanna Bayodi-Hirt
Antonio Vivaldi...

Dixit Dominus

Zdroje

- BROOK, Barry – VIANO, Richard. *Thematic Catalogues in Music: An Annotated Bibliography*. [online]. 1997. [cit. 10. 4. 2020]. Dostupné online z: https://books.google.cz/books?id=KlnOMKHsthUC&pg=PA466&pg=PA466&dq=mario+Rinaldi+vivaldi+catalogue&source=ble&ots=HCTAwztWZl&sig=ACfU3U1k--pvPi3ACodxI_R23HVwXTVIOA&hl=cse&sa=X&ved=2ahUKEwiu8Kep5t3oAhWnURUIHReKDO8Q6AEwA3oECAoQQA#v=onepage&q=mario%20Rinaldi%20vivaldi%20catalogue&f=false
- CAMMAROTA, Robert M. *Notes*. [online]. 1995. [cit. 10. 4. 2020]. Dostupné online z: www.jstor.org/stable/899086
- CURINGA, Luisa. *Vivaldi, Antonio*. [online]. 2006. [cit. 9. 4. 2020]. Dostupné online z: www.treccani.it/enciclopedia/antonio-vivaldi_%28Enciclopedia-dei-ragazzi%29/
- HELLER, Karl. *Vivaldi, Antonio*, [online]. 2007. [cit. 10. 4. 2020]. Dostupné online z: <https://www.mgg-online.com/mgg/stable/12732>
- KEES, Vlaardingerbroek. "Vivaldi Catalogued." [online]. [cit. 10. 4. 2020]. Dostupné online z: www.jstor.org/stable/27655258

Zdroje - pokračování

KIRK, Aamot. *The Choral Journal*. [online]. 2007. [cit. 10. 4. 2020]. Dostupné online z: <https://www.jstor.org/stable/23557359>

TALBOT, Michael. *The Musical Times*. [online]. 1981. [cit. 10. 4. 2020]. Dostupné online z: www.jstor.org/stable/961027

TALBOT, Michael. *Vivaldi, Antonio (Lucio)*. [online]. 2019. [cit. 9. 4. 2020]. Dostupné online z: <https://www.oxfordmusiconline.com/grovemusic/view/10.1093/gmo/9781561592630.001.0001/omo-9781561592630-e-0000040120>

VIVALDI, Antonio. *Dixit Dominus*. [online]. [cit. 9. 4. 2020]. Dostupné online z: <https://opac.rism.info/search?id=550266854&View=rism>

VIVALDI, Antonio. [online]. [cit. 9. 4. 2020]. Dostupné online z: https://en.wikipedia.org/wiki/Antonio_Vivaldi